

DE O D U C E
M E D I T A T I O S . E V A N G E L I I

D O M I N I C A E

J U D I C A

Additis S. Patrum dictis, Quæstio-

nūmq; aliquot decisione, ad uberiorem textus, cūm opus est,
explicationem, & Heterodoxorum refutationem,

Q U A M

In Regia Aboensi Academia.

P R A E S I D E

D N . A E S C H I L L O P E T R A E O

S . S . Theol . Doct . Profess . & Civitatis ejusdem Pastore .

Examini subiicit, in Auditorio Majori, horis solitis

Ad diem Septemb. Anni 1650.

P E T R U S J A C O B I A Q U I L I N U S
N T L A N D U S

(A)

Gregor. Homil. 18.

Non solum prædicatio non debet minui, sed etiam augeri, quod suo exemplo Dominus
nos admonet, qui postquam Dæmonium habere dictus est; prædicationis bene-
ficia largius impeditur.

(B)

Theophylactus.

Non in angulum templi se coniécit, neq; in dominiculam quandam fugit, neq; post paries
tem, vel columnam se incurvavit: Sed sua magna potestate invisibilem se fecit
insidioribus, quamvis per medium illorum exiret: Et præterivit sic, & absq;
labore.

A B O E,

Excudebat Petrus Wald/Acad. Typogr. Anno 1650.

Nobilissimis atq; Exercitatissimis Viris

DN. NICOLAO L. Stal.

hana De Triala

DN. HENRICO L. Efc.

stubble De Alekala

DN. JACOBO C. Sfo

De Swontacka

Magistris E-
quitum Fortis
simis, celebra-
tißimis.

N E C N O N

Nobilissimis Eorundem Filijs

Fautoribus & Amicis plurimum honorandis.

U T E T

Reverendus, Humanissimus ac Doctissimus VIRIS

DN. JACOBO PETRI, Pastori Wicht-
ensiū meritissimo; Parenti suo filiali obsequio æta-
tem prosequendo.

DN. LAURENTIO PETRI, Pasto-
ri in Zammela vigilantissimo; Patruo suo suspicioendo.

Nobiliss. Dnis, Mecenatibus & Fautoribus; Ut Et Re-
verendo Dno Parenti & Patruo suo, hoc exerciti-
um Academicum, in multorum beneficiorum sig-
num & testificationem.

D. D. D.

PETRUS J. AQUILINUS

DOMINICA

JUDICA

In Sancte & Summe Laudande Trinitatis, Patris, filii,
& Spiritus Sancti Nomine.

Dividetur iusti simplicitas. Lampas contempta
spud cogitatione dividitum, parata ad tempus statutum.
prosperantur tabernacula prae donum, & audacter provocat
Deum. Job. 12. v. 4. 5. 6. Quibus verbis docetur i. Ju-
stos & probos homines, immo Deum ipsum, non raro
calumnijs & criminationibus malevolorum & impiorum
affici, ab illis haberri contemptui, & reputari pro vili &
contemptibili candela, vel lucerna qua extingui pos-
test & obscurari. II. Finem persecutionis & crimina-
tionis impiorum, quā justos & bonos vexant, hunc eset,
ut impij tandem impingant & cadant, vincantur & pude-
fiant. Etsi autem hujus rei non rara sunt exempla in scri-
ptura, tamen omnium evidentissimum exemplum habe-
mus in Christi adversarijs, quotiescumq; eis cum Christo
erat concertatio. Christus erat lux mundi, adversarij
vero ejus conabantur hanc lucem obscurare, sed non po-
suerunt id praestare, tantummodo sibi dedecus, ignomi-
niam & confusionem pepererunt, id quod ex hodierno
Evangelio patet.

Oremus autem Deum, ut hodiernum hoc Evangelium ita medi-
tari queamus, ut cedat in nominis divini gloriam, nobis in
augmentum & incrementum doctrinam & bonorum operum, in

Amen & fiduciam, & tandem in eternam beatitudinem. Dicte
misigitur. Pater noster &c.

EVANG. Joh. 8, v. 46. usq; ad finem

Quis ex vobis arguet me de peccato, si veritatem
dico, quare vos non creditis mihi? Qui ex Deo
est, verba Dei audit, propterea vos non auditis, quia
ex Deo non estis. Responderunt ergo Iudei &
dixerunt ei: nonne bene dicimus nos, quia Samaritanus
es tu, & dæmonium habes? Respondit Jesus: Ego dæ
monium non habeo: Sed honorifico patrem meum, sed
vos in honore astis me. Ego autem non quero gloriam
meam, est qui querat & judicet. Amen, amen dico
vobis: Si quis sermonem meum servaverit mortem
non videbit in æternum. Dixerunt ergo Iudei: Nunc
cognovimus, quod Dæmonium habes. Abraham mor
tuus est, & Prophetæ, & tu dicas: Si quis sermonem
meum servaverit, non gustabit mortem in æternum.
Nunquid tu major es patre nostro Abraham, qui mor
tuus est? Et prophetæ mortui sunt. Quem te ipsum
facis? Respondit Jesus: Si ego glorifico me ipsum, glo
ria mea nihil est, est pater meus qui glorificat me, quem
vos dicitis Deum vestrum esse, & non cognovistis
eū; ego autem novi eū: Et si dixeros quod non novi eum,
ero similis vestri mendax. Sed scio eum, & sermo
nem ejus servo. Abraham pater vester exultavit ut
videreret diem meum, vidit, & gavisus est. Dixerunt

ergò Iudei ad eum: Quinquaginta annos non dum ha-
bes, & Abraham vidisti: Dixit eis Jesus: Amen, as-
men dico vobis, antequam Abraham fieret, ego sum.
Tulerunt ergò lapides, ut jacenterent in eum: Jesus autem
abscondit se & exivit de templo.

Christus in hodierno Evangelio respondet adversariis suis Iudei, provocans eos, ut demonstrent, si possent eum ullius peccati reum esse. Asserit se quoque in doctrina nihil peccare, & veritatem solam proponere, eosque reprehendit, quod vera dicenti credere noluerunt, propterea eos filios diaboli pronunciavit quod verbum Dei non audiunt. Cum vero accusatur à Iudeis, quod samaritanus esset & dæmonium haberet, se respondit dæmonium non habere, sed honestare patrem suum, & se ignominia affectu à Iudeis, se non querere gloriā suā, esse nihilominus eum qui illam querat ac iudicet; Et seruorum suum servantem non visitum mortem in æternū. Cum tanien Abraham & Prophetæ mortui sunt, cunctaque ita videbatur Christus Iudeis, se efferre supra Abramum & Prophetas: Respondet Christus: Si seipsum glorificaret, gloriam suam nullam esse, & patrem suum esse, qui se glorificet, videlicet illum ipsum, quem Iudei dicunt suum Deum esse & tamen non cognoscunt eum, dicit autem se novisse eum, & si aliter dixisset, fore simillem Iudeis, & ita mendacem, se autem novisse illum & sermonem ejus servare. Addit etiam patrem eorum Abramum exulta esse, ut videret diem suum, & postquam vidisset diem suum, gavilum fuisse. Tandem cum Iudei gererent: 50. annos nondum habes & Abraham vidisti; Dixit eis Christus: Amen, amen dico vobis,, antequam

Abraham nascetur, ego sum. Finis autem colloquiū fuit: Judæi dum non potuerunt vel minimum in Christo reperire, cuius ipsum arguerent, tollebant lapides, ut jacarent in eum, sed Christus abscondit se & exiit de templo. Admonemur in hoc negotio servandum esse octavum præceptum, quod Judæi falsis accusationibus adversus Christum in hoc colloquio pessimè transgressi sunt. Confirmatur quoq; in hoc Evangelio articulus de Christi divinitate, siquidem hic asserit se fuisse antequam Abraham nascetur, quod de Christi divinitate intelligendum: Nam secundum humanitatem erat Abraham posterior, nondum habens quinquaginta annos^r.

P A R T E S.

1. De innocentia Christi probatione.

2. De Judæorum falsa criminatione & convitys

Atq; hæ sunt istæ partes, quas hac vice breviter & simpliciter tractare constituimus^s: Omnipotens & aeternus Deus, Pater noster cœlestis dilectissimus, nobis omnibus bencidat, cunctaq; utiliter & fructuose cedere faciat,

P A R S P R I M A

In qua meditamur;

I. Christi ad adversarios pro-

vocationem.. Quis, inquit Christus, arguet me de peccato ex vobis? Ut Christus diceret: non est ut quaram à meis discipulis, alijsq; meis synceris auditoribus, quis ex illis arguet me de peccato? Possunt esse suspecti, quasi mecum colludenter, & simularent se nullum peccatum in

in me posse invenire, charitas operit multitudinem peccatorum, sed à vobis quætro, vos alloquor, qui estis infissimi mei adversarij & hostes, de quibus non dubium est, quin si noveritis, cujus me reum facere & convincere poteritis, id ipsum in lucem proferatis. Eritis alias ad calumniandum proni, dicite jam mihi in os, ut audiant omnes qui adsunt, paratus jam sum ad respondendum. Ad hanc provocationem nil solidi adferre potuerent iudæi, cujus ipsum accusarent, tantum ingeminabat eum esse Samaritanum, habere dæmonium, quod stulte præficeret se Abrahæmo, quod temetè se affligeret vidisse Abrahamum, licet nondum 50. annos haberet, qua omnia putida esse & nullius moienfi, Judæi ipsime coguntur agnosceré, dum tandem tacent & ad lapides se conseruant, ut vel sic os ipsi obturarent, quod tamen illis non successerat.

L. C. Christus vere est innocens, sanctus, purus & mundus ab omni peccato, scelere & iniquitate, quia illius adversarij nihil adferre possunt contra ipsum, nullius peccati ipsum convincere. Confirmatur proinde veritas sermonis angelici ad Mariam matrem Christi, quod paritura esset sanctum filium, Luc. 1. Sanctum ex te nascetur, Et est agnus immolatus, non repertus est dolus in ore ejus. Prophetæ Ezechieli 40. v. 3. apparet architectus novi templi, cuius species erat sicuti æs vel Chalybs, in quo nulla macula. Hic architectus typus erat innocentiae, sanctitatis, puritatis & justitiae Christi, ideoq; Christus vocatur recte à propheta sol justitiae, in quo nulla injustitiae macula, ideoq; solus ille legem perfectè implere potuit. Non pro suis, sed pro nostris peccatis passus est, populum suum à peccatis salvavit, is innocens

&

& justus, ad vocandum peccatores ad pœnitentiam venit
Matt. 9. Esa. 53. v. 9. Jer. 3. Dan. 9. Heb. 4. 5.7. cap.

Porro sicut Christus potuit provocare suos auditores, & quidem infensos, & suam innocentiam probare; Ita debent omnes Christiani operam navare, ut honeste & inculpatè vivant, & quamvis sine peccato esse non posunt, ut tamen sint sine crimen, præsertim ministris verbi id unicè commendatum esse debet, cum sint illi lux mundi, Matt. 5. v. 14. 1. Tim. 4. v. 12. Tit. 2. v. 15. Magistratui magnam quoq; parit existimationem, si ad suos subditos provocare possit. Rom. 16. v. 15. 1. Sam. 11. v. 24.

II. Veritatis doctrinæ Christi

assertionem. Veritatem inquit Christus, dico vobis, quare non creditis mihi? Quasi Christus diceret: Icio vos nil invenire contra me, meam vitam & mores, agite si contra meam doctrinam aliquid habeatis. Aliter quidem explico Mosen, Prophetas & Psalmos, quam vos, in quibusdam quidem à vobis dissentio, non vero à Moisé, prophetis & psalmis, viam dei rectè doceo, veritatem vobis dico. Credite itaq; meæ doctrinæ, vel adferte rationes, quare non creditis mihi.

L. C. Veritas in doctrina cælesti sectanda, verbum Dei rectè servandum, videndum quodnam sit Dei consilium in verbo patefacto, ne quid præter vel contra Dei verbum proferatur, proponenda vetera ac nova ex penu & promptuario Scripturæ Sacræ, non quod ratio contra verbum Svatet, non quod traditiones præter verbum Dei proferunt in exempla loquendum, omne opus verbi Dei ministri ædificandum super fundamento Propheta- rum & Apostolorum, si quis loquitur in Ecclesia. 1. Pet.

4. Mat. 28. 20. Rom. 12, 7. 6. fundamentum aliud nemo
potest ponere, præter id quod positum, quod est *Iesus Christus*. Si quis autem superædificat super fundamentum
hoc aurum, argentum, lapides pretiosos, lignum, fænum,
Stipulam, uniuscujusq; opus manifestum erit: dies deo
clarabit. 1. cor. 3.

III. Studij audiendi verbum

Dei commendationem. Audiendum est verbum Dei ob
hasce rationes. 1. Qui ex Deo est, verbum Dei audit,
inquit Christus. Est magna commendatio, dici ex Deo
esse, hanc ergo commendationem ut consequamur, ver-
bum Dei diligenter audiendum est. Esse autem ex Deo, in-
telligitur juxta Lutherum, cum aures eò referuntur us
verbum Dei audiant, se argui non ægrè ferant, quando
delinquunt. Item cum lingua ad preces, doctrinam, c-
ruditionem refertur, tales aures ex Deo sunt & sine vito.
Ita cum cor honesta & casta cogitat, quo proximus ædi-
ficietur & non scandalizetur, tale cor creatura Dei est, si-
c ut aures & lingua; Ideo autem ex Deo dicuntur, quia
non volunt ista membra cogitare, loqui, audire, quæ
contra Deum sunt. Ac si quando nos labi contingat
enaledicendo, irascendo, tamen redimus, confitemur nos
peccasse & petimus veniam, hoc non est diabolum habe-
re, nam resipiscimus & propositum in viam redendi ha-
bemus. Secunda causa, quare verbum Dei seculò audi-
endum, quod qui verbum Dei non audit, ex Deo non
esse dicitur, sic de Judæis dicit Christus in hoc Evange-
lio, quod ex Deo non sint, siquidem verbum Dei non
audiunt, quia vos non auditis, inquit, ideo ex Eo non
estis. Verba Christi, Ex Deo non es tu, non sunt intelligen-
da, quasi diabolus ipsos etaverat, ore, oculis, ratione &c.

Illos instruxerit, hæc omnia divini operis sunt dona, proinde res ab usū discernenda est. Homo qui fallit & mentitur, à Deo lingvam habet bonam, verum usus lingvæ à Diabolo est, quoniam lingvam Diabolo blasphemandā contra Deum mancipat, & abutendam præbet; Ita Deus bonas aures & bonos oculos dat, qui verò eis utitur ad contemplationem turpium rerum & obscenarum, ille ex Diabolo est. Ita cor cùm cogitat turpia & violenta, &c. quod ipsum non est malum, verum usus ejus malus à diabolo est. Hi ergò ex Diabolo sunt, sive quod idem est, ex Deo non sunt, qui pertinaces esse pergunt, ac si argueret ir, præfractè respondent: Nihil mihi de his curae est, sicut contuaces pueri faciunt, cùm à parentibus corripiantur, isti à Diabolo sunt, & subinde deteriores fiunt, quando demum ad extrema abeunt, quia diabolus eos acquiescit non patitur, primò contemnunt verbum postea blasphemant, execrantur, & postremò hoc addunt, sicut & Iudæi, cùm lapides tollunt, & cædem moliuntur...

L. C. Principalis doctrina est in hoc Evangelio, ut accuratum verbum Dei suscipiamus, id libenter audiamus & fide amplectamur. Si hoc fecerimus, vincemus peccatum, Diabolum, mortem, &c. Ac quamvis mors sit nos absumptura; tamen morsus ejus non sentiamus. Nam verbum ejusmodi præsidium est, quod tranquillam vitam mortem quietam & vitam æternam confert, impijs verò & verbi Dei contemptoribus atrocius optari non potest, quād quod non sustinent, quia verbum Dei non auditentes, non sunt ex Deo, sicut indomitus filius, qui contemnit mandatum Dei, non curat parentes, quid enim dementius dici potest, quād ipsum esse filium Diaboli non Dei. Num hoc leve habendum est, nonne satius esset, esse mancipium Turcæ, aut cuiuscunq; barbarii manufactum?

simi, quam Sathanæ mancipium esse? Malum hoc caveamus, & sedulo meditemur, quanti verbum Christi facere debemus. Quia nullum contra peccatum, Diabolum & mortem æternam præsidium est aliud, quam verbum Dei tenere, hoc est, promissioni ejus credere, & per hanc fidem certam spem salutis habere. Nam Christus ait, qui sermonem meum servaverit mortem non videbit in æternum. Atq; illud verbum Christi est, ubi promittit, qui credit in me, mortem non videbit in æternum, id verbum fide apprehendendum est, nemò dubitet, quin verum sit, quod Christus pronunciat. Petendus vero à Deo Spiritus Sanctus, ut nostra corda per verbum confirmet, ut veram fidem tenere queant, ut dicere queamus cum Davide: quam dulcia sunt faucibus colloquia tua Domine. Ps. 109. v. 13.

SECUNDA PARS.

Christum esse innocentem & Sanctum, in nullo reprehensibilem, neq; in vita, neq; in doctrina, ideoq; doctrinam & verbum ejus esse audiendum, in parte prima audiremus: Jam curia milior intus ceci Iudei Christo obijcant, & quia eis Christus responderet, in hac secunda parte perripiemus.

In qua meditamur:

I. Primum Iudeorum conviti-

um, Christum nominant samaritanum, hominem profanum, non plane approbatem judaicam religionem, addictum esse superstitioni Samaritanæ & paganismo, & quod habeat dæmonium, h. e. ut illi explicant, Luc. 11.

virtute diaboli fecit miracula, & dæmonia etiam per princi-
cipem dæmoniorum Belzebub ejiciat. In responsione
sua Christus ad hoc convitum, præterit illud quod voce-
tur ab eis Samaritanus, tanquam refutatione indignum,
cum & illi contra conscientiam id proferrent, quod Chri-
stum non latuit. Quando dicunt ipsum dæmonium ha-
bere, simpliciter negat, ego, inquit, dæmonium non ha-
beo. Probat autem hoc inde, quod honorificet patrem
suū, quod diabolus non facit, sed inhonorat Patrem sicut
judæi Christū inhonorant. Deinde sic probat, quod Chris-
tus gloriam non querat suam, sed patris, diabolus verò
non querit gloriā patris, propterea inde convineit, se dæ-
monium non habere, quod ejus verbum tale sit, ut qui id
servaverit, non in æternum mortem videbit. (Quest. 1.)

L. C. Novum haud esse patet, Ecclesiæ fideles docto-
res, & sinceros verbi Dei ministros, à malis & ingratis
verbi Dei auditoribus, probris affici & convitijs. De
aliis jam non loquamur, satis nobis est, magistrum no-
strum Christum pro exemplo habere in hodierno Evan-
gelio. Sicut verò Christus non propterea impatiens de-
serit officium docendi, quod tales auditores habeant: Sic
& nos, qui Dei verbi præcones sumus constituti, perga-
mus docendo, monendo, arguendo malos auditores,
Deo eventū co[n]fidentes, fortiter ferentes illorū odia & in-
vidiam, non sumus meliores magistro nostro Christo,
quem judæi Belzebub, Samaritanum, dæmonium haben-
tem, vini potatorem & peccatorum amicum nominabat
& cum benè se dixisse jactitabant: Recordemur quoq;
qua sors doctorum veteris Test fuit: Esai. 53. v. 1. Jer.
44. v. 16. (A)

II. Alterum eorum convitiū.

Dicunt

Dicunt Judæi: nunc cognovimus, quod dæmonium habes. Abraham mortuus est & prophetæ, & tu dicas: Si quis sermonem meum servaverit, mortem non gustabit in æternum. Numquid tu major es patre nostro Abramamo, qui mortuus est, & prophetæ etiam mortui sunt, quem te ipsum facis? Arguunt Judæi Christum, quod se superiorem faciat Abrahamo & prophetis, & ita sibi arrogare honorem non competentem, & propterea damnum habere, & ex instinctu diaboli loqui.

I. Ad hœ respondet Christus: Si ego glorifico myselfum, gloria mea nihil est, pater meus est qui glorificat me, quem vos dicitis Deum vestrum esse, & non cognovistis eum, ego novi eum, & si dixerit, quod non novi eum, ero similis vestri mendax, sed novi eum & sermonem ejus servo. His verbis Christus removet à se illam arrogantiam, cuius Judæi ipsum accusabant, quasi ille solus sibi hoc tribueret, quod qui ejus sermonem servasset, non gustaret mortem in æternum. Afferit autem parentem ipsum hoc modo glorificare filium, & illam potentiam sermoni filij tribuere. Reprehendit autem Judæos quod non cognoscunt patrem Christi & quod sint mendaces, dicentes se cognoscere Deum, quem tamen non noverint, alias enim filium ejus suscepissent, & sermonibus ejus illam potentiam tribuissent, quam Christus ipse suo sermoni tribuit. II. Respondet Christus ad illud, quod de Abramamo assertunt Judæi, dicens: Abraham parent vester exultavit, ut videret diem meum, & videt & gaudens est. Quibus verbis Christus vult ostendere, Abramum quoque fide in se salvatum fuisse, fide & spiritu viduisse diem Christi, inde exultaesse & gaudens fuisse & si non haec fecisset, Abraham æterna morte fuisse periturum, atque ita etiam Christus se superiorem Abramam & omnibus prophetis probat.

L. C. Non esse aliud medium salutis in veteri Test. quam in novo Test. patet, quia in illo Test. Vet. Abrahā fide in Christum Salvatus, Abraham exultavit ut videret diem Christi, vidit fide diem nativitatis Christi, diem passionis Christi, mortis & resurrectionis. Itaq; Christus heri & hodie, & in secula, ille est agnus oecisus ab origine mundi, ille est lapis angularis, non est in alio aliquo latus, neq; est nomen datum sub cælo hominibus, in quo salvamur. Act. 4. v. 12. Mortui sunt Abraham & prophetæ, quamvis in Christum crediderunt, cum exultatione viderunt diem ejus, ideoq; exultarunt, quia sciverunt hanc temporalem mortem per mortem Christi, esse adiutum ad æternam lætitiam & exultationem. Rom. 8. 12, Esa. 66. 23. 2. Tim. 4. 8.

III. Tertium convitum. In-
simulant Judæi Christum mendacij, quod dixisset Abraham vidisse diem suum, 50. annos, inquit, nondum habes, & Abraham vidisti? Hic Christus aperte afferit se esse verum Deum, fuisse ab æterno & antea quam Abraham nasceretur. Anq; quam inquit Christus, Abraham nasceretur, ego sum. Hæc verba Judæis intolerabilia visa sunt, ideoq; cum nihil possent verbis, cædem moliuntur, tollendo lapides, ut pacerent in eum, sed frustraneo & irrito conatu, quia Christus per medium eorum transit invisibili modo, cum nollet isto tempore, & eo mortis genere mori. (B.) (Quæst. 2.)

L. C. Eximum Christi Divinitatis testimonium habemus, cum ex verbis Christi, antequam Abraham nasceretur, ego sum, tum ex facto Christi quod per mediū hostium suorum transivit, & ictus lapidum evasit. Credamus ergo firmiter Christum esse non solum hominem,

sed

sed hominem & Deum, qui antequam Abraham nasce-
retur erat. Credamus ipsum esse verum Deum, cui nul-
li hostes nocere possent, capi non potuit, nisi dum volu-
it mori. Huic nos totos committamus & ita Deum pro
nobis habebimus, pilus ex capite nostro non decidet, sine
illius voluntate, quæ semper bona est.

A Tq̄ hæ fuere dua illa partes, quas hac vice tractandas sumsis-
mus, nimirum. 1. De innocentia Christi probatione, 2. De
Iudeorum falsa criminatione. Omnipotens aterne Deus, con-
cede quæsumus, ut audientes verbum tuum, credamus in filio
tuum Dominum nostrum Iesum Christum, autorem iustitiae &
vita, servantes sermonem ejus, mortem non videamus in ater-
num per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui
 tecum vivit & regnat in unitate Spiritus Sancti, Deus per omnia
secula seculorum, Amen.

Benedictio, & Claritas & Sapientia, & Gratiarum actio, & Honor, & Vita
iustus, & Fortitudo, DEO nostro, in Secula seculorum, Amen. Apoc, 7 12

QUÆSTIONES.

Qui amara veritas est, & qui eam prædicant
replentur amaritudine:

juxta D. Hieronimū, Lib. 2. Adversus Jovin. Ideò veritatis
præco & veritas ipsa Christus amarulentissimum virus
Pharisæorum, sive convicium sustinuit duplex; alterum
personæ, alterum doctrinæ. Prius dissimulat, ubi Samari-
tanum nominabant, hominem prostitutæ impietatis &
Læritatis, ad quam vis fortunæ flatum se & variantem, cujus
modi Samaritani describuntur apud Josephum Lib. 6.
Antiquit. c. 15. Et in Hist. S. 2. Reg. 17. v. 24. Et Joh.
4. 9. Ideo autem dissimulat, ut, monente Theophylacto,
doceat nos, vindicare ea quidem quæ Deum, quæ vero
nos attingunt, æquo ferre animo: sive juxta Chrysostomum

num homil. 54. περὶ τοῦ despicer. In proprijs enim
injurijs patientem esse admodum laudabile; injurias au-
tem Dei dissimulare, impium est; dicebat autor oper. Im-
perfect. in Math. homil. 5. Tom. 2. pag. 266. Augustin.
Serm. 37. De verbis Dom. & Gregor. Magn. Homil. 18. In
Evangel. Sentiunt noluisse Christum inficiari, se esse Sa-
maritanum: custos namq; generis humanis venerat: Et
si Samaritanum se esse non diceret, esse se custodem ne-
garet; Sed tacuit, quod recognovit & patienter repulit. Ori-
genes Tom. 26. In Joh. tres notavit causas: unam, quia
parabola luc: 10, de Samaritano, misericordiam exhi-
bente, homini in latrones incidenti, ad neminem alium
nisi ad solum salvatorem, referri possit, 2. quia Christus
magis quam Paulus, omnibus omnia factus: quasi Samari-
tanus fuerit, & idcirco nomen non negarit: quasi sub le-
ge, & non sub lege: 3. ob Significationem nominis, quia
vere sit custos animarum. Origen. Tom. 2. pag. 386. vide
Hieron. Epist. ad Asellam. Toletus Jesuita existimat,
Christum respondisse iis verbis: Ego honorifico patrem
meum; & propterea se nec studijs, nec moribus esse Sa-
maritanum. Verum melior citra dubium sententia, prae-
termisssle hanc contumeliam Dominum, ut in primis in-
jurias & animo paciente, & ore silente tolerandas esse mo-
neret: ubi non aliud divinus honor postulat & proximi
correctio. Alterum vero crimen περὶ τοῦ δαιμονίου, fortissi-
me diluit: eo quod patri suo debitum tribuat honorem, tā
operibus, quam verbis, quodq; suam non querat gloriam
ulciscendi injurias, sed justissimo judici causam commis-
tat suam id qui minime sit Dæmonium habentis".

2. *Herbum sum, cui propriè competit?* Resp. Deo, qui per
petuus est & sempiternus. Theophil. verbum sum, divinā
& ab omni corruptione alienā sempiternitate significat.